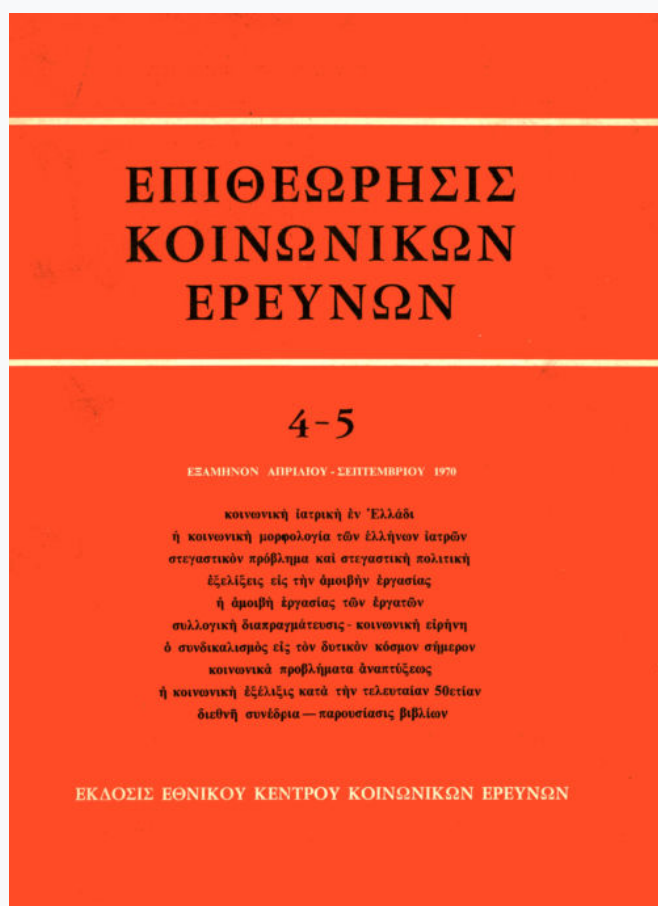

The Greek Review of Social Research

Vol 4 (1970)

4-5

The sociology and social psychology of disability and rehabilitation (Η κοινωνιολογία και η κοινωνική ψυχολογία της αναπηρίας και αποκαταστάσεως), υπό Κωνσταντίνας Σαφιλίου-Rothschild

Γ. Γεωργίου-Κωστακόπουλος

doi: [10.12681/grsr.515](https://doi.org/10.12681/grsr.515)

Copyright © 1970, Γ. Γεωργίου-Κωστακόπουλος

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Γεωργίου-Κωστακόπουλος Γ. (1970). The sociology and social psychology of disability and rehabilitation (Η κοινωνιολογία και η κοινωνική ψυχολογία της αναπηρίας και αποκαταστάσεως), υπό Κωνσταντίνας Σαφιλίου-Rothschild. *The Greek Review of Social Research*, 4, 273. <https://doi.org/10.12681/grsr.515>

ρεύνης, εξοπλισμένων με ασκήσεις κατά κεφάλαια προς έλεγχο της κατανοήσεως και άφομοιώσεως της προσφερομένης ύλης, και με βιβλιογραφία διά τους επιθυμούντας περαιτέρω ένημέρωσιν και έμβάθυνσιν εις τὰ προβλήματα, είναι δυνατόν να χαρακτηρισθῆ ὡς τὸ τελειότερον βοήθημα—εις τὴν γερμανικὴν τούλάχιστον βιβλιογραφίαν—διὰ τοὺς σπουδάζοντας τὴν Κοινωνιολογίαν καὶ τὸ πλεονάρααιτον ἐγκόλιον διὰ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ ἐι πειρικός εἰρήνας.

A. K. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

The Sociology and Social Psychology of Disability and Rehabilitation (Ἡ κοινωνιολογία καὶ ἡ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀναπηρίας καὶ ἀποκαταστάσεως), ὑπὸ Κωνσταντίνου Σαφίλιου-Rothschild, New York, Random House, 1970, 326 σελ.

Ἡ παλαιὰ μομφὴ τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον οἱ εὐρωπαῖοι κοινωνιολόγοι εἰς τὴν ἀμερικανικὴν κοινωνιολογίαν, ὅτι δὲν ἀνέφερετο εἰς τὴν ἱστορίαν οὐτε εἰς τὴν πραγματικὴν κοινωνικὴν δομὴν καὶ ὅτι ἐξεδήλωνεν ἀσθενεῖς ἐνδιαφέρον διὰ τὰς κοινωνικάς συγκρούσεις, εἶναι σήμερον πλεονάνοποστατος. Μία προσεκτικὴ παρατήρησις τῆς ἀμερικανικῆς κοινωνιολογίας ἐπιτρέπει εἰς τὸν μελετητὴν νὰ διαγνώσῃ μίαν βαθεῖον ἀνύσχιαν, ἐρημύσαν, ἐξ ἄλλου, τὴν ἀνύσχιαν τῆς ἀμερικανικῆς κοινωνίας ἐνώπιον τῆς ἀπειλῆς τὴν ὁποίαν προκολλοῦν διὰ τὸ κοινωνικὸν σῶμα ἡ κοινωνικο-ἐθνικὴ ποικιλία καὶ ἡ ὑπερτικμῆσις τῶν τεχνικῶν ἐπιτυχιῶν. Ἠδὴ ἀπὸ τοῦ 1920, ἡ ἀμερικανικὴ κοινωνιολογία ἐνέκνηεν εἰς τὴν ἐρεύνην προβλημάτων ὡς αἱ διανοητικὰ διαταραχαί, τὰ νεανικά παραστρατήματα, τὸ ἐγκλημα, ἡ αὐτοκτονία, ἡ ἀποδιοργάνωσις τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, κτλ.

Ἡ κυρία Σαφίλιου-Rothschild ἀποτελεῖ γνήσιον ἐκφραστὴν αὐτῆς τῆς κοινωνιολογίας. Εὐρὴς κύκλος σπουδῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἐκτεταμένη ἐπιστημονικὴ δραστηριότης εἰς τὸν τομέα τῆς ἐφαρμοσμένης κοινωνιολογίας καὶ διδασκαλία εἰς διάφορα ἀμερικανικά πανεπιστήμια, συγκροτοῦν τὴν ἐπιστημονικὴν δράσιν της. Ἀπὸ δεκαετίας ἐρεύνη ἔμπερικῶς, εἰς πλείστας γεωγραφικάς περιοχάς, διάφορα κοινωνικά προβλήματα, με ὀπλισμὸν τῆς μίαν θετικὴν ὑπόδομην, ἰσχυρῶς ἐνισχυομένην ὑπὸ μαθηματικῶν τρόπων σκέψεως. Αἱ περισσότεραι τῶν μέχρι τοῦδε ἐργασιῶν τῆς ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀνθρώπινων γεγονότων. Ἀποστῆ ἐκ τῆς ἀνθρώπινης τοῦ «πραγματικῶν» τὰ θεατὰ στοιχεία, τοὺς «δεκτικὰς», τῶν ὁποίων ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ ποικίλα ἐ ἀναλόγως τῆς ἐξωτερικῆς συμπεριφορᾶς καὶ τῶν ἐσωτερικῶν διαθέσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν σχέσεων καὶ τῶν μεταβολῶν, τῶν ὁποίων μετρεῖ τὴν συζυγία. Εἰς τὸ πέραν τῶν πολλῶν ἐπιπέδων ἐρευνῶν εἰρηθῆναι τῆς κατορθῶναι εἰς ἰσομορφῶν ὑποθέσεις ἐπὶ τῆς ὕψης τῶν ὑπὸ

ἐξετάσιν φαινομένων. Ἡ ἱατρικὴ κοινωνιολογία, ἡ κοινωνιολογία τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ κοινωνιολογία τῆς ἀναπηρίας καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως εἶναι οἱ εἰδικότεροι κλάδοι ἐντὸς τῶν ὁποίων δρᾷ ἡ Σαφίλιου-Rothschild.

Εἰς τὸ πρόσφατον βιβλίον της «Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀναπηρίας καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως» ἡ Κα Σαφίλιου ἐπιχειρεῖ νὰ διαφωτίσῃ τὰς σχέσεις μεταξύ ἀνθρώπων καὶ κοινωνίας. Ἡ συνεχῶς μειουμένη πιθανότης θανάτου ἀπὸ ἀσθενείας, πολέμου καὶ ἀτυχήματα καὶ ἡ συνεχῶς αὐξανόμενη πιθὴνότης ἐπιβίσεως ἀνθρώπων ὄλων τῶν μορφῶν, ὡς καὶ ἡ ταχεῖς ἀνάπτυξις τῆς ἱατρικῆς τεχνολογίας, καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν συστηματικὴν μελέτην τῶν κοινωνικο-ψυχολογικῶν πτυχῶν τῆς ἀναπηρίας καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου (Ἡ κοινωνικὴ ἀντιμετώπισις τῆς ἀναπηρίας) ἐξετάζεται ὁ ἄρρωστος καὶ ὁ ἀνάπηρος ἄνθρωπος, ἱστορικῶς, εἰς τὰς διαφόρους χώρας, ὡς καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον ἀντιμετωπίζεται τὸ πρόβλημα. Ἀκολουθοῦν ἐρευνᾶται ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον προγραμματίζεται ἡ ἀποκατάστασις εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ τὸν Καναδῶν καὶ ἀξιολογεῖται ἡ ἐπάρκεια τῶν ἐφαρμοζομένων προγραμμάτων ἀναπηρίας.

Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον (Σταδιοδρομία τοῦ ἀνθρώπου) παρακολουθοῦνται τὰ διαδοχικά στάδια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τῆς ὕγιος καταστάσεως τοῦ μέχρι τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἀναπηρίας τῶν, ἡ ἀποκατάστασις τὸν καὶ ὁ ρόλος τῶν ὁποῖον οὗτος δύναται νὰ διαδραματίσῃ εἰς τὸ κοινωνικὸν σῶλον.

Τὸ τρίτον κεφάλαιον (Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀναπηρίας) βασίζεται εἰς τὰ πορίσματα τῆς ἱατρικῆς κοινωνιολογίας, τῆς κοινωνικῆς ψυχολογίας, τῆς ψυχιατρικῆς καὶ τῆς κοινωνιολογίας. Ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἀναπηρίας διωπιστοῦνται ἡ θεραπεία ἐπίδρασις τῆς ἀναπηρικῆς καταστάσεως ἐπὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ πάσχοντος, ἐπὶ τῆς οἰκογενείας τῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τὸν εὐρύτερον πλαίσιον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οικονομικοῦ συστήματος τῆς χώρας τῶν.

Εἰς τὸ τέταρτον κεφάλαιον (Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀποκαταστάσεως) ἐξετάζεται ἡ ἀποκατάστασις: εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς προσωπικότητος, εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ πέμπτον κεφάλαιον (Ἀναπηρία καὶ ἐργασία) θίγει κυρίως τὸ θέμα τῆς κατὰ τὴν ἐργασίαν παρατηρουμένης συνυπότητος ἀναπηρίας καὶ προτείνει λύσεις διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν ἀνθρώπων τῆς κατωτέρας κοινωνικῆς τάξεως. Πάντοτε κομρασμένοι, μόνοι, ἀπογοητευμένοι, διότι συνειδητοποίησαν τὰς περιορισμένας πλεονά δυνατοτήτας τῶν εἰς τὴν κοινωνίαν, οἱ παχῶ ἀνᾶπηροι δυστυχοῦν ὑπὸ τὰ ἰματα μίαν ἀνίκανον νὰ τοὺς ἐνοήσῃ κοινωνίας.

Εἰς τὸ ἕκτον κεφάλαιον (Ἄποκαταστάσεις ἀποκατασταθεῖς ἀνάπηρος) ἡ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὸ ποσοστὸν τῶν ἐπιτεροφῶν εἰς τὴν ἐργασίαν, ἐνθὸ τὸ ἔβδομον κεφάλαιον (Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν) διερευνᾷ τὸν ρόλον τοῦ ἱατροῦ, ὁ ὁποῖος φέρει πολλὸν πέραν τῆς θεραπείας, τοῦ δικηγόρου, ὡς ἐχθροῦ ἢ φίλου, τοῦ ἐργοδοτοῦ, τοῦ ἐπαγγελματικοῦ συμβούλου εἰς τὴν ἀναπηρίαν κατὰ τῶν ἀτυχημάτων, καὶ τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων εἰς τὴν προάσπιν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ οἰκογενεῖα διαδραματίζει ὕψιστον ρόλον εἰς τὴν μετὰ τὴν ἱατρικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου σταδιοδρομίαν αὐτοῦ. Ἡ συγγραφεὺς προτείνει βασικάς λύσεις ὡς πρὸς τὸν ρόλον τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀνθρώπων.

Εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον (Προτάσεις καὶ προβλέψεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀναπηρίαν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν εἰς τὸ μέλλον) ἐπιχειρεῖται μία σκιαγραφία βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁσον τὸ δυνατόν ἐπιτυχερότερα ἐνωμοτάσῃ τὸν εἰς τὸ κοινωνικὸν σῶλον.

Εἰς τὸ βιβλίον διευρύνονται καὶ τροποποιῶνται δύο κοινωνιολογικαὶ θεωρίαι ἀφορῶσαι εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀπόκλισιν (Social Deviation) καὶ τὰς κοινωνικάς κινήσεις (Social Movements). Τοῦτο γίνεται ἀπὸ τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις τῆς ἀναπηρίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀντιστοίχως. Ἐπίσης δύο εἰς μέρος κοινωνικο-ψυχολογικαὶ θεωρίαι, ἡ τῆς αὐτοαντιλήψεως (Selfconcept) καὶ ἡ τῆς ἀποενοτάσῃς (Alienation), ἐφαρμοζοῦνται μὲ ἐπικοδομητικὰς τροποποιήσεις.

Τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον ἀποτελεῖ ἐπιτυχὴ ἀπόπειραν συνθέσεως πορισμάτων κοινωνιολογικῶν μελετῶν με μελέτας καὶ ἐμπειρίας ἐφαρμοσμένων ἐπιστημῶν, ὡς τῆς ἱατρικῆς, τῆς κοινωνικῆς λειτουργίας καὶ τῆς ψυχοθεραπευτικῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν συστηματικῆς διευρύνσεως καὶ ἐπεκτάσεως ὕριστῶν κοινωνιολογικῶν θεωριῶν.

Εἰς τὴν ἐργασίαν της αὐτὴν ἡ συγγραφεὺς συμπεραίνει ὅτι μία στενὴ καὶ εἰλικρινὴς συνεργασία μεταξύ κοινωνιολόγων, κοινωνικῶν ψυχολόγων, ἱατρῶν (ἰδίῳ τὸν εἰδικὸν ἐπὶ τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τῆς ὀρθοπεδικῆς), κοινωνικῶν λειτουργῶν, ψυχοθεραπευτῶν, κτλ., διὰ τῆς διεξαγωγῆς νέων σημαντικῶν ἐρευνῶν καὶ καταλλήλων θεωρητικῶν συνθέσεων, θὰ ἐχθῶς ἀποτελέσει τὴν ἐξέυρεσιν λύσεων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Κοινωνίαν, ἀπόλυτος ἱκανὸς πρὸς παραγωγήν κοινωνικῶν, οικονομικῶν καὶ πνευματικῶν ἐργῶν.

Διὰ τοὺς ἑλληνας κοινωνιολόγους καὶ τοὺς ἀσχολουμένους με τὸν ἀνᾶπηρον τὸ βιβλίον τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν προτροπὴν πρὸς νέας κοινωνιολογικάς ἐρευνας, συνδιαμορφῶν πρὸς τὰ ἐπιστημονικά δεδομένα ὀριζόμενα κλάδων τῶν ἐφαρμοσμένων ἐπιστημῶν.

Γ. ΓΕΡΓΙΓΟΥ-ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ